

Liber legalis trium imperatorum, in papyris.
Photii narratio eorum quæ legerat, in pergamenis.
Alter similis, in pergamenis.

In capsula signata I ponderis librarum 230 sunt libri infra scripti.

Climacens cum expositione, in papyris.
Eusebii Evangelica præparatio, in papyris.
Acta quarti concilii, in papyris.
Acta quinti concilii, in pergamenis.
Acta synodi contra Photium, et alterius pars, in papyris, consumpta in pergamenis.
Acta concilii Florentini.
Sancti Dionysii Areopagite omnia opera in pergamenis, liber pulcherrimus.
Philosophia et Theologia Damasceni, in pergamenis.
Alter liber similis, in pergamenis.
Alter liber similis, in papyris.
Sancti Thomæ primus et secundus contra Gentiles Græce, in papyris.
Ejusdem ad Sanctorem Antiocherium, et prima pars Græce, in papyris.
Acyndini quædam opera; et Prochori de attributis, in pergamenis.
Nicolai Cabasilæ de Vita, in papyris, in x.
Sancti Basilii orationes, in pergamenis monastice.

Ejusdem de eadem re, in pergamenis, et
Ejusdem de eadem re, in pergamenis.
Cinoi De processione Spiritus sancti, in pergamenis.

In capsula signata K ponderis librarum 240 sunt libri infra scripti.

Zonaræ historici a mundi creatione ad imperiura usque Alexii, in papyris. Decet parum, et in principio, et in fine.

Alexandri et Aristotelis problemata, in papyris.
Galeni decem tractatus, in pergamenis.
Theonis in Platonem de mathematicis, in pergamenis.

Aristidis orationes, in papyris.
Moralia Plutarchi, in pergamenis.
Luciani orationes, in papyris.
Acta sexti et septimi concilii, in papyris.
Moralia Plutarchi, et Aristidis orationes, in papyris.

Epistolæ multorum pulchræ in papyris.
Dialogus Planudis in Grammaticos, et Ovidii Metamorphoses Græce, in papyris.
Flores ex diversis auctoribus per quemdam Macarium, in papyris.

Multa in Grammatica, in papyro.
Gregorii Nazianzeni de homino, et Basilii contra Eunomium, in pergamenis.

(1) Hic est, ut videtur, duarum litterarum hiatus, nam littera N litteræ O postponitur, adeoque

A Basilii Hexameron, et contra Eunomium, in pergamenis.

Basilii in Isalam, in pergamenis.
Epistolæ Pauli Græce, et Latine, et Hebraice.
Dogmatica armatura, in papyris.
Excerpta de sanctis doctoribus, in pergamenis.
Quædam orationes Chrysostomi, in pergamenis.
Liber Monasticus Antiochi, in pergamenis.
Origenis Philocalia, in pergamenis et
Commentaria quædam in orationem Gregorii Nazianzeni, in pergamenis.

In capsula signata O (1), ponderis librarum 230, sunt libri infra scripti.

B Gregorii Nazianzeni sermones cum glossis, in papyris.

Leges in compendium redactæ, et canones conciliorum, in pergamenis.

Leges navales Rhodiorum ex 14 libro Digestorum; et alia, in pergamenis.

Orationes Gregorii Nazianzeni, in pergamenis.

Prima pars sancti Thomæ Græce, in pergamenis.

Chrysostomi homiliæ in diversas auctoritates Evangelii pulchræ, in pergamenis.

Ejusdem Margaritæ, in pergamenis.

Ejusdem in Epistolam ad Hebræos, ad Philippenses, in pergamenis.

C Ejusdem in Joannem prima pars, in pergamenis, et

Homiliæ Chrysostomi ex ipsius Sermonum floribus compositæ.

In capsula signata N ponderis librarum 230 sunt libri infra scripti.

Cyrellus in Joannem, in papyris.

Chrysostomi in primam partem Matthæi, in pergamenis, initium a xv Homilia.

Ejusdem in eundem, in pergamenis, initium a tertia Homilia.

Sancti Basilii Hexameron et moralia, in pergamenis.

Chrysostomi in secundam partem Joannis, in pergamenis. Incipit a lv Homilia.

D Sancti Dionysii Areopagite omnia opera, in pergamenis.

Sancti Basilii in Isalam, in pergamenis.

Contra Agarenos per Judæos, in papyris.

Chrysostomi Andriantes, in pergamenis.

Chrysostomi Homiliæ quædam, inter quas sunt quinque in beati Pauli laudes, in pergamenis.

Chrysostomi in Joannem secunda pars, in pergamenis, et

Quædam Gregorii Nysseni, Eusebii, Origenis, Zachariæ, Eusebii, Theophili et Epiphani, in pergamenis.

duæ litteræ desunt, vel librarii incuria omissæ, vel alia de causa mihi ignota.

In capsâ signata P ponderis librarum 230 sunt libri infra scripti.

Orationes multorum doctorum in variis festis. Incipit quinta Septembris. Finit in laudem Josephi, in pergamenis.

Metaphrastæ mensis Novembris a xvii in finem usque.

Vitæ Sanctorum mensis Martii et Aprilis, in pergamenis.

Metaphrastæ secunda pars mensis Januarii, in pergamenis.

Orationes octo ex quibus tres sancti Basilii, et quedam aliæ, in pergamenis.

Metaphrastæ mensis Novembris a xvii in finem usque, in pergamenis.

Multi Sermones beati Gregorii Nazianzeni, in papyris.

Metaphrastæ de mense Decembris, in pergamenis, a medietate, et ultra.

Metaphrastæ de vita Sanctorum, in pergamenis a medietate et ultra de mense Decembris.

Metaphrastæ de mense Octobris, in pergamenis, et

Laudes beatæ Virginis, et multorum Sanctorum, in pergamenis.

In capsâ signata Q ponderis librarum 240 sunt libri infrascripti.

Sermones panegyrici diversi, in pergamenis.

Expositio in Lucam: Carmina Nazianzeni cum expositione Dionysii Areopagitæ, cum expositione theologica Damasceni. Expositio in Apocalypsim, et alia multa, in papyris.

Metaphrastæ secunda medietas Novembris, in pergamenis.

Metaphrastæ de Vita Sanctorum mense Decembris a prima medietate, in pergamenis.

Metaphrastæ Novembris prima medietas, in pergamenis.

Metaphrastæ Januarius, in pergamenis.

Sancti Epiphaniî Panartha, in pergamenis, et

Sancti Maximi orationes, in pergamenis, diversæ.

Metaphrastæ mensis Novembris secunda pars, in pergamenis.

In capsâ signata R ponderis librarum 230 sunt libri infra scripti.

Sancti Cyrilli ad Palladium de Laetia in spiritu et veritate, in papyris.

Epistolæ sancti Gregorii Nazianzeni, in pergamenis.

Sermones sancti Gregorii Nazianzeni, in pergamenis.

Sancti Athanasii, in pergamenis.

Sermones sancti Chrysostomi in Epistolam ad Romanos, in pergamenis.

Sermones diversorum doctorum de Vita Sanctorum mensis Julii et Augusti, in pergamenis.

Chrysostomi expositio in Epistolam Pauli ad Co-

rinthos, ad Philemonem, ad Titum, et ad Galatas, in pergamenis.

Sancti Joannis Damasceni parallela, in pergamenis, et

Cyrilli thesauri, in pergamenis.

In capsâ signata S ponderis librarum 240 sunt libri infra scripti.

Chrysostomi in Acta Apostolorum, in pergamenis.

Chrysostomi in Epistolas ad Ephesios, Philipenses ac Colossenses, in pergamenis.

Sancti Chrysostomi in primam partem sancti Joannis Evangelistæ, in pergamenis.

Expositio Chrysostomi in partem Isaiæ, et multorum doctorum in eundem Isaiam, vel in quandam partem, Chrysostomi in partem Jeremiæ.

Theodoretî episcopi Cyri in totum Jeremiam, in pergamenis.

Sermones Magni Athanasii, in papyris.

Epistolæ Isidori Pelusiotæ in papyris.

Chrysostomi in secundam partem Matthæi, in pergamenis.

Sancti Maximi Philosophi, in pergamenis.

Aristobuli Monachi contra Judæos, in papyris.

Expositiones nonnullæ in Evangelia Dominicalia secundum Græcos, in papyris.

Chrysostomi in secundam partem Matthæi, in pergamenis, et

Basilii contra Eunomium, et Gregorii Nazianzeni in Hexaemeron, in pergamenis.

In capsâ signata T ponderis librarum 230 sunt libri infra scripti.

Chrysostomi pars Margaritarum, in pergamenis.

Chrysostomi Andriantes, in pergamenis.

Chrysostomi Homiliæ in diversas materias, in pergamenis.

Origenis expositio in Matthæum et Joannem, in papyris.

Chrysostomi Hexaemeron secunda pars, in pergamenis.

Sancti Basilii Moralia, in pergamenis.

Chrysostomi Andriantes, in pergamenis.

Auctoritates de attributis, in papyris.

Epistolæ sancti Basilii, in pergamenis.

In capsâ signata V ponderis librarum 250 sunt libri infra scripti.

Chrysostomi in Psalterium, et aliæ ejus Homiliæ, in pergamenis.

Chrysostomi expositio in Epistolas Pauli ad Colossenses et Thessalonicenses primam et secundam, ad Timotheum primam et secundam, in pergamenis.

Regula sancti Basilii quæ Ascetica inscribitur, in pergamenis.

Andriantes Chrysostomi in pergamenis.

Isaias propheta cum expositionibus, in pergamenis.

Chrysostomi expositio in primam ad Corinthios, A in pergamenis.

Sancti Basilii Moralia, in pergamenis.

Gregorii Nazianzeni Orationes diversæ, in pergamenis.

Gregorii Nazianzeni Orationes, in papyris.

Chrysostomi in Psalterium, et ejusdem De virginitate, et aliæ orationes pulchræ, in pergamenis.

Sancti Gregorii Nazianzeni orationes xxviii cum expositione, in papyris.

In capsâ signata AA ponderis librarum 250 sunt libri infra scripti.

Chrysostomi Hexæmeron, in pergamenis.

Chrysostomi Hexæmeron prima pars, in pergamenis.

Sanctus Gregorius Nyssenus, in pergamenis.

Gregorii Nysseni contra Eunomium, in papyris.

Metaphrasticæ mensis Septembris, in pergamenis.

Sanctorum Dorothei, Isate, Marci, et Dialogi de vita monastica, in pergamenis.

Sancti Nilii orationes diversæ et optimæ, in pergamenis.

Sancti Ephrem orationes de monastica vita, in pergamenis.

Sanctorum Patrum Vitæ per Theodorum Cyri ad Palladium clausum, et de Brachmanis, in pergamenis.

Erimachi et Isaac, in pergamenis.

Sanctorum Patrum memoratu digna, in pergamenis.

Sanctus Marcus, in pergamenis.

In capsâ signata B ponderis librarum 230 sunt libri infra scripti.

Psalterium cum expositionibus plurimorum doctorum optimum, in pergamenis.

Vetus Testamentum, Genesis VI, usque ad E-dram, in pergamenis.

Et ecce Catalogus ille *Bibliothecæ Bessarionis*, qui in Bibliotheca Riccardiana asservatur *Pluteo S. ordine II num.* et quem non alia de causa *luculentior* et *exactior*, quam is, quem B. Montfauconius vulgavit, dixi, quam quia et synchronos Bessarioni, ut innuit, esse videtur; et is quem dum libros in capsis collocarent concinnarunt illi, qui huic negotio præerant: ita ut non sit dubitandum, quin hi libri, qui recensentur, illi ipsi sint, quos Venetis Bessario donavit. Certe, quem Montfauconius edidit, non hoc simplici et tumultuario adgesta compositus est, sed secundum elementorum ordinem: ex quo forte multo posterior esse intelligatur. Illi autem, quibus vacat, utrumque Catalogum conferre poterunt, atque ita cognoscere an omnes illi ipsi libri servati sint, an alii deinde fuerint additi, an ulla alia differentia inter eos intercedat. Catalogus certe, quem ipse prodo, ab homine minus perito scriptus videtur, et quidem Græco. Id quod evincit ipsa Græcarum vocalium pronuntiatio; et minus literarum Latinarum erudito, quod orthographica menda arguunt; et paulo indoctiori, quod nominum corruptio passiva demonstrat. Nos tamen pleraque menda, quoad fieri potuit, substulimus, et ad emendatorem descriptionem redeimus, licet multa intacta reliquerimus, ubi sensus ex pravo etiam positu deprehendi aliquatenus poterat. Cæterum in hoc Catalogo perlegendo nonnulla observavi, quæ hic recensere Lectori erudito ingratum non fuerit, et sunt quæ sequuntur.

Capsa A. *Joannes Italicus in Logicam, et Topica Aristotelis.* Phil. Labbeus commemorat tantum hujus commentarium in librum *Περὶ ἑρμηνείας*; Lamiæcius vero, alium in Topica. Hic Michaelis Pselli

Psalterium cum expositione Theodoretii, in pergamenis.

Vetus Testamentum, Genesis usque ad Esther, in pergamenis.

Quatuor Evangelia cum expositionibus, in pergamenis.

In capsâ signata u sunt libri infra scripti ponderis librarum 250.

Procopii expositio super Isaiam, in pergamenis.

Sancti Ephrem multæ Orationes de vita monastica, in pergamenis.

Theodoretii in Epistolas Pauli, in pergamenis.

Expositiones in libros Salomonis et Job, in pergamenis.

B Climacus cum expositione Eliae Cretensis, in papyris.

Job, Proverbia, Ecclesiastes, Cantica canticorum, Sapientia Salomonis, Jesus Sirach, Prophetæ, Tobias, Judith, Machabæorum libri tres, et Josephi quod ratio sit moderator affectuum animi, in pergamenis.

Ecclesiastes et Cantica cum expositione, in pergamenis.

Proverbia, Ecclesiastes et Cantica cum expositione, et Justinii de Fide Catholica, et sancti Basilii quod non sit idem substantia et hypostasis, in pergamenis.

Psalterium cum expositione Zygabeni, in pergamenis.

C Quatuor Evangelia pulcherrimo volumine cooperato cum serico, in pergamenis.

Melissa, Cassianus et Maximus, in pergamenis.

Quatuor Evangelia parvo volumine, in pergamenis.

Octateuchus, Regum libri quatuor, Machabæorum libri duo, in pergamenis.

discipulus fuit, cujus quoque exstat *Methodus synoptica rhetorices.*

Capsa eadem. *Erotemata Ptochoprodomi*; cujus multa alia opera, et quædam alias signata, cum-

memorantur in Catalogo mss. quorundam Græcorum librorum, mecum a v. cl. Scipione Maffeo liberaliter communicato.

CAPSA B. *Olympiodorus* in quosdam Dialogos Platonis; et *Evangelium Matthæi* cum Expositionibus. *Plotini* nonnullæ orationes, plurimi quidem faciendæ, si diversæ sunt ab ejus libris qui circumferuntur.

CAPSA D. *Proculus* in *Parmenidem* Platonis. *Damascenus*, scilicet, ut videtur, *Damascius* de Principiis et in *Parmenidem*. *Historia* de rebus gestis *Mauritii* imperatoris, et *Asclepii* seu *Æsculapii* *Tralliani*, non *Tradant*, expositio in *Arithmetica*. Duo codices *Joseph* de captivitate, seu bello *Judaico*.

CAPSA E. *Theogenes* *Mathematicus*, et *Charicles* *Medicus*, ut videtur. *Plutarchi* *Parallela* omnia, liber pulcherrimus. Is esse non potest ille quem *Bessarion* commodarunt monachi *Benedictini* *Florentini*; ille enim partem tantum *Plutarchi* *Parallelorum* continebat; et memoria exstat in alio codice pulcherrimo *Parallelorum* *Plutarchi*, qui apud eosdem monachos remansit; ut etiam videre est apud *Montfauconium* in *Diario Italico*, et in *Bibliotheca Bibliothecarum*. Non *Adamantis*, sed *Alcidamantis*, legendum est, orationes duæ. *Agathias*, de nominibus et ordinibus acierum. *Naucratis*, hoc est *Athenæi* *Naucratis* *Convivia*, seu *Deipnosophistæ*.

CAPSA F. *Menander*, qui hic commemoratur, rhetor esse videtur, non comicus. *Minucianus* rhetor. *Epistolæ* ejusdam *Michaelis* *Gabrie*. *Cleomedis* *Tabulæ* *Persicæ*. Illud *Erisocinæ* *Arithmetica*, credo corruptum, nec facile a me restitui potest. Num legendum *Chrysococæ*, ejus etiam *Tabulæ* in *Astronomia* memorantur apud *Montfauconium*?

CAPSA G. *Apparentia* et *Catholica* *Euclidis*. *Logistica* *Barlaam*. *Almagestum* *Ptolemæi* cum expositione *Theonis*; quæ expositio exstat etiam in bibliotheca *Laurentiana*, ni fallor. Multorum auctorum numero **XLIV** *Theoremata* *Geometrica*.

Et hæc quidem obiter, dum Catalogum legerem, observabam mihi animadversione digniora, relinquens aliis ea multa seligere in usum suum, quæ hic præstantissima sunt. Etsi vero alius horum omnium librorum Catalogus exactissimus a viris doctissimis concinnatus nuper *Venetis* publici juris factus sit, tamen et cur hunc perantiquum et forte archetypum ipse ediderim, eadem in causa fuere, quæ superius, cum de eo, quem *Montfauconius* edidit, verba facerem, in medium adduxi.

Sequentem epistolam cum duobus *Gemisti* *Plethonis* ad *Bessarionis* quæsitæ responsionibus edidit *Frano*. *Dionysius* *Camusatus* in notis ad *Ciaconii* *Bibliothecam*, *Paris*. 1731 fol., sed adeo mendose, ut vix sensus exprisari possit. De manuscripto quo usus est *Camusatus* nihil cum *Lectore* communicavit. Exstare in cod. *Matrit.* **LXXX** tradit *Joan*. *Yriarte*, qui *Initia* dedit in *Catalogo* *codd.* *Gr.* *Matrit.*, p. 293, omnia adhuc latere inquiriens etiam in mss. *Cæsareis*.

Α'. Βησσαρίων καρδινάλις τῷ Πλήθωνι.

Κοινῆς πᾶσιν ἐνεσπαρμένης ἐννοίας καὶ ταύτης ἀληθεστάτης, μηδὲν μηδαμῆ ἀνάτιον εἶναι, πλὴν τοῦ πρώτου καὶ πάντων αἰτίου, οὐκ ὀλίγους τῶν Πλάτωνος ἐταίρων ὡς Πρόχλον, Ἑρμείαν τε καὶ Δαμάσκιον (Δαμάσκειον), τὴν τε ψυχὴν, τοὺς γε (τε)

A *Albacus* Græce, forte nomen corruptum; et certe apud *Montfauconium* legitur *Abacus*. *Proculus* in *Astronomiam*. *Musica* *Ptolemæi* cum expositione *Laurentii*. *Compendium* *Armenopoli*.

CAPSA H. *Compilatio*, et *Collectaneum* legum trium imperatorum. *Meletius* de *Naturâ* hominis.

CAPSA I. *Acta* quintæ synodi. *Philosophia* et *Theologia* *Damasceni*. *Sancti* *Thomæ* primus et secundus contra gentiles, Græce; nam *Demetrius* *Cydonius* Græce hoc opus convertit. In sequenti articulo legendum est ad *Cantorem* *Antiochenum*, et est *Declaratio* quorundam articulorum contra Græcos, Armenos et Saracenos. Quid illud *Cinoi* sit, ignoro prorsus, nisi forte *Cydoni* legendum est, ut e *Montfauconio* colligitur.

B CAPSA K. *Epistolæ* multorum. *Ovidii* *Metamorphoses* Græce. Flores ex diversis auctoribus per quemdam *Macarium*. *Epistolæ* *Pauli* Græce, Latine et Hebraice. *Dogmatica* *Armatura*. Liber monasticus *Antiochi*.

CAPSA O. *Prima* pars *sancti* *Thomæ*, Græce.

CAPSA P. *Laudes* *B. Virginis* multorum sanctorum.

CAPSA Q. *Sermones* panegyrici diversi. *Carmina* *Nazianzeni* cum *Expositione* *Dionysii* *Arcopagitæ*. Si vero ita habet *inscriptio*, hinc multum juvari video illorum opinionem, qui censent *Pseudo-Dionysium* *Arcopagitam* sæculo demum quinto vixisse. Sed puto locum interpunctione laborare, et legendum esse: *Carmina* *Nazianzeni* cum *expositione*, *Dionysius* *Arcopagita* cum *Expositione* *theologica* *Damasceni*.

CAPSA S. *Observandum* venit illud, *sancti* *Maccimi* *philosophi*. Illud vero, *Aristobuli* *monachi* contra *Judæos*, puto legendum *Christoduli* *monachi* contra *Judæos*; et quidem hujus *Dialogi* ix contra *Judæos* in bibliotheca *D. Marci* *Venetis* exstant, sicuti *Florentiæ* in bibliotheca *Riccardiana*.

CAPSA T. *Auctoritates* de *attributis*, respicere videntur hæresin *Palamitarum*.

CAPSA ũ. *Procopii* *expositio* super *Isaiam*.

D πρὸ αὐτῆς πάντας εἴτε νοητοὺς τε καὶ νοερούς, εἴτε νοερούς θεοὺς αὐθυποστάτους εἶναι τιθεμένους εὐφροσκομεν. Εἴποι δ' ἂν τις μηδ' ἂν μηδὲ Πορφύριον, Ἰαμβλίχον, Συριανῶν, καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων θιάσῳ, περὶ γε τοῦ τοσοῦτου καὶ τοιοῦτου πράγματος ἄλλως δοκεῖν τοὺς γε προσηρημένους.

ὁρῶν συνεχῶς, τὰς τούτων ἀναλεγόμενου; ἐννοίας, καὶ τὰς αὐτῶν ἐπομένας ὡς τὰ παλλὰ, δόξας. Ὡς περ τοίνυν ἐκ μιᾶς γνῶμης ἢ τριᾶς τῶν προειρημένων ἀνδρῶν ἀβυπόστατα εἶναι τὰ τοιαῦτα τῶν ὄντων ἀποφαίνεται, καὶ οὕτως ἀβυπόστατα ὡς αὐτὰ ἐαυτὰ ὑφίστασθαι καὶ αὐτὰ ἐαυτῶν αἷτια ὄντα καὶ ὅλα ἅμα αἷτιατά τε καὶ αἷτια· ἐν τε γὰρ τῇ θεολογικῇ αὐτοῦ στοιχειώσει, τὸν Πρόκλον περὶ τῶν ἀβυποστάτων πολλὸν ἂν εὖροις ποιούμενον λόγον ἐν τε τοῖς εἰς Παρμενίδην αὐτοῦ ὑπομνήμασι, οὐκ ὥσπερ λέγουσι τινες ὅτι πᾶν τὸ παραγόμενον ὑπ' ἄλλης αἷτίας παράγεται καὶ ἡμῖν φητέον, φησὶν, ἀλλ' ὥσπερ εἰώθαμεν αὐτοκίνητα προτάττειν ὡς ἐστρῶ- κινήτων, οὕτω καὶ τὰ ἀβυπόστατα προτετέον τῶν ὑπ' ἄλλου παραγόμενων. Εἰ γὰρ ἐστὶ τὸ ἐαυτὸ τε- λειοῦν, ἐστὶ καὶ τὸ ἐαυτὸ γενεῶν. Εἰ δὲ ἐστὶ τὸ ἀβυ- υποστάτων, δῆλον ὅτι τοιοῦτόν ἐστιν, ὅλον καὶ παρά- γειν ἐαυτὸ καὶ παράγασθαι ὑφ' ἐαυτοῦ· λέγω γὰρ, φησὶν, ἀβυπόστατον, ὃ ἂν ἐαυτὸ παράγῃ. Τούτοις δὲ ὅμοια κἂν τοῖς εἰς τὴν Πλάτωνος φιλοσοφίαν θεολο- γίαν. Τοῖς δ' αὐτοῖς λόγοις ἐν τε τοῖς εἰς τὸν Φαί- δρον ὑπομνήμασιν Ἑρμείας, ἐν τε τῇ περὶ ἀρχῶν πρῆγματις Δαμάσκιος τὴν ψυχὴν ἀβυπόστατον συμπεραίνουσιν. Οἱ δ' αὐτοὶ τὴν αὐτὴν τὰ τε θεοό- τερα ταύτης ἀνευ τοῦ πρωτοῦ ἐνός ἢ τάγαθου καὶ ὑπὸ τῶν αἷτιῶν (πρωτουργῶν) πάντων παράγασθαι δογματίζουσιν, τὰ μὲν καὶ ἐκ πλειόνων, τὰ δὲ γὰρ ἐξ ἐλαττόνων, ὡς ὑφέσεως ἢ ὑπερθέσεως ἕκαστον ἂν εἶχεν, εἴπερ πάντα τελευτῶντα εἰς μίαν αἷ- τίαν τὴν πρώτην ἀνάγονται, ἀφ' ἧς καὶ προάγον- ται. Τοῦτο δὲ ἐκ τε τῆς θεολογικῆς στοιχειώσεως Πρόκλου ἐστὶν ἰδεῖν ἐκ τε τῶν εἰς τὸν Παρμενίδην αὐτῷ πονηθέντων, ὅπου τὰ εἶδη διακρινόμενα καὶ πληθυνόμενα ἐν ἐαυτοῖς τὴν τῶν ἀβυποστάτων εἰ- ληχέναι φησὶ δύναμιν, ὑφίστάμενα μὲν ἀπὸ τῶν πρωτουργῶν αἷτιῶν, παραγόμενα δὲ καὶ ὑφ' ἐαυτῶν. Περὶ γὰρ μὴν ψυχῆς καὶ Ὀλυμπιόδωρος ἐν τοῖς εἰς τὸν Φαίδωνα διχόθεν φάσκει αὐτὴν ὑποστᾶσαν, ὑφ' ἐαυτῆς, καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Διχόθεν καὶ τελειοῦσθαι καὶ αὐθις ἐν τοῖς αὐτοῖς Πλατωνικῶν εἶναι φησι δῶγμα τὸ αὐτὸ παράγωγον εἶναι τὴν ψυχὴν. Ταῦτα δὲ περὶ τῶν γε τοιούτων εἰκόσκει λέγειν, ὡς οὐκ ἂν ἄλλως ἀθάνατα ἐσόμενα· εἰ μὴ τοιαῦτά γε εἶεν, ὑφ' ἐαυτῶν τε παράγοιντο· ὡς γὰρ διὰ τοῦ ἀυ- τοκινήτους, οὕτω καὶ διὰ τοῦ ἀβυποστάτου κατα- σκευάζουσι τὸ γε τῶν τοιούτων οὐσιῶν ἀθάνατον καὶ ἀνώλεθρον. Τοῦτο μὲν οὖν τοιοῦτο καὶ οὕτως ἔχον.

Β'. Ζήτημα περὶ τοῦ μεθεκτοῦ καὶ ἀμεθέκτου.

Ἐτερον δὲ ὅτι καὶ πᾶσαν ἐνάδα, τὸ τε καθ' ἑκά- στην σειρὰν ἀρχικὸν αἷτιον ἐν τοῖς προειρημένοις συγγράμμασιν οἱ αὐτοὶ, οὐ ταῦτα δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ πάντων αἷτιον ἐν πῇ μὲν ἀμέθεκτα λέγειν δοκοῦσι, πῇ δὲ μεθεκτά· τοῦτο μὲν τῷ μῆτε τὴν τινῶν ἀρχὴν ἀβυποστατεῖν ἐκείνων τινος ὄντος αἷτια λέγεται εἶναι, μῆτε τὴν πάντων ἀρχὴν τινος ὄντος ἀβυποστατεῖν τῶν ὅπως οὐκ ὑφίστασθαι λεγομένων, πάντων αὐτῶν οὕτως αἷτιαν. Ὅθεν καὶ τὸ πρῶτον

τῶν νοητῶν ἕνομα τὸ ἐν ὄν κατὰ μέθεξιν τοῦ πρῶ- του ἐνός, τοῦτό φησι κεκλήσθαι τῷ ὀνόματι, ἐκεῖνο δὲ, τῷ τὸ μετεχόμενον ἐκείνου δεῖν ὑφ' αὐτοῦ μετε- ἔχεται. Τοῦτο δὲ ἐπισθαι τῷ ἐνός εἶναι ὄν ἐν τῷ πλήθει, καὶ μὴ πᾶσιν ἅμα περιεῖναι. Ταῦτα οὖν τὰς δοκούσας μὲν ἀντιφάσεις ἤμισα δὲ γὰρ οὕτως· οὐ γὰρ ἂν ἐγώ γε τοῦτο θαρρήσαιμι φάναι· σὺν ἂν εἴη, σοφώτατ' ἀνδρῶν, τοῦ μόνου τανῦν τῆς Πλατωνικῆς ἐποπτείας μυσταγωγῶν τε καὶ μύστων, ἱκανῶς δια- λύσασθαι καὶ τινα περὶ τούτων ἡμῖν ἐκθεῖναι διδα- σκαλίαν· ὡς ἐμοί γε σφόδρα προσίσταται καὶ λύσειν πολλὰ σκοπούμενος οὐδεμίαν οὐδέπω ἦτις καὶ ἱκανῆ ἔσται εὐρεῖν ἐδυνήθη· ἢ δ' ἂν τις φαινομένην ἀντι- φασιν ἐν τούτοις συνάγῃ, ἢ πρὸς ἀβυπόστατον ἀπαντῶν, ἀδύνατά τε καὶ ἀτοπα ἐπάγοι τῷ λόγῳ, ἐξέθηκα ἂν εἰ μὴ τὴν πολυλογίαν φεύγων ἅμα καὶ σὲ ἡδεῖν διαβατικωτάτω σου νῆν πάντα περιοφά- μενον.

Γ'. Ζήτημα περὶ τῆς τῶν ὄντων συνωνυμίας ἢ ὁμωνυμίας.

Πρὸς δὲ τούτοις κάκεινα εἰδέναι χρεῖν, ὡς τὰ ὀνόματα τοῖς αἰσθητοῖς παρὰ τῶν νοητῶν ἐφήκειν, οὐτε ὁμωνύμιας οὐτε καθαρῶς συνωνύμιας, ἀλλ' ὡς τὰ ἀφ' ἐνός καὶ πρὸς ἐν Πρόκλος δοξάζει, συμφω- νῶν, ὡς φησι, Πλάτωνι, κάκεινα μὲν πρώτως εἶναι, ὃ λέγεται, ταῦτα δὲ δευτέρως. Πᾶς γὰρ, φησὶν, ἀριθμὸς εἰς οἰκίαν αὐτῷ καὶ σύστοιχον ἡρηται μόνάδα, ἀφ' ἧς καὶ τὴν ὑπόστασιν ἔχει καὶ τὴν προσηγορίαν οὐτε συνωνύμιας οὐτε εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυ- χεν, ἀλλ' ὡς τὰ ἀφ' ἐνός καὶ πρὸς ἐν· ὥστε καὶ τὰ ὄντα καὶ ἐκ μιᾶς ἐστὶ μόνάδος ἢ πρῶτος, καὶ λέγε- ται ὄν δι' ἣν καὶ ταῦτα κατὰ τὴν ἐαυτῶν τάξιν καὶ ἐστὶν καὶ ἐκονομάζεται ὄντα, καὶ ἀπὸ ταύτης πάντα τὰ ὄντα συμπαθῆ εἰσὶν ἀλλήλοις, καὶ τὰ αὐτὰ πως καθ' ὅσον ἐξ ἐνός ὄντος ἐστὶ· καὶ ἀλλαχού· ὃ γὰρ ἐστὶ τὸ ἐν εἶδος πρώτως, φησὶ, τοῦτο τὰ ὑπ' αὐτὸ πολλὰ δευτέρως. Καὶ Ὀλυμπιόδωρος δὲ ἐν τοῖς εἰς τὸν Φαίδωνα, Ὀμιώνυμοι, φησὶ, τοῖς παραδείγμασιν αἱ εἰκόσες, ὡς μόνου τοῦ ὀνόματος τὴν ταυτότητα σώ- ζοντος, τοῦ δὲ πράγματος ἐκστάντος ἀπὸ τοῦ παρα- δείγματος εἰς εἰκόνα.

Δ'. Ζήτημα περὶ τῆς εἰμαρμένης.

Ὁ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ πολυθρόλλητον εἰμαρμένης τε καὶ ἀνάγκης δόγμα κατατεμαχίζειν μοι δοκοῦσι Σιμ- πλίκιος τε καὶ Ὀλυμπιόδωρος, ὃ μὲν ἐν ταῖς εἰς τὸ Ἐγχειρίδιον Ἐπικτήτου ἐπιστάσις ἀποτρεπόμενος τοὺς πάντα ἀναγκάζοντας τὰ τε ἐπιχειρήματα αὐτῶν ἐκτιθέμενος καὶ ἀνατρέπων· εἶπ' αὐτὸς ἀποδεικνύς τε καὶ συμπεραίνων τὴν ὑπόληψιν καὶ δρεξίν τῆς ψυχῆς καὶ ὅπως τὴν ἀρεσιν καὶ προαίρεσιν αὐτεξούσιον καὶ οὐδαμῶς ἠναγκασμένην εἶναι· ἄλλως γὰρ οὐδὲ οἰεται, τὸ αὐτοκίνητον αὐτῆς σώζεσθαι δύνασθαι, καὶ ὅπως αὐτὴν οὐσίαν, ἀλλ' ἅμα τῇ τοῦ ἐφ' ἡμῖν ἀναίρεσει καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς ἀναίρεσθαι. Οἶδας δὲ ποίας σχολῆς ὁ Σιμπλίκιος, καὶ ὡς τῆς Ἀκαδημαϊκῆς ἠρύσατο πηγῆς δαφιλέστατα παρ' Ἀμμωνίου καὶ Δαμάσκιον τοῦ Πλάτωνος ὑποφήτας φοιτήσας. Ὅθεν

γε Ὀλιμπιόδωρος, ἐν μὲν τοῖς εἰς τὸν Γοργίου, Τε-
θηλυμένης ἐστὶ, φησὶ, προαιρέσεως τὸ εἶσθαι,
πάντα ἐξ ἀνάγκης εἶναι καὶ καθ' εἰμαρμένην, καὶ
μηδὲν ἐκ τῆς προαιρέσεως γίνεσθαι τῆς ἡμετέρας·
μὴ γὰρ νόμιζε, φησὶν, ὅτι οὐ δυνατὸν παρ' εἰμαρ-
μένην ἀποθανεῖν. Δυνατὸν γὰρ, εἴ γε ἡ προαίρεσις
ἀναγκάσει· καὶ γὰρ καὶ ἡ εἰμαρμένη ἐκ τῆς προνοίας
ἤρτηται. Καὶ αὖθις ἐν τοῖς αὐτοῖς Ἀμμώνιον εἰσ-
άγει, τὸ τῆς ψυχῆς αὐτοκίνητον ὑπερισχέειν τοῦ τῆς
εἰμαρμένης νόμου τιθέμενον, ἐν τούτοις τοῖς λόγοις·
Ἐγὼ γὰρ, φησὶν, οἶδα ἀνθρώπων τινὰς ὅσον κατὰ
τὴν ἀστρολογίαν θέματα μοιχῶν ἔχοντας καὶ σω-
φρονοῦντας περὶ γενομένου αὐτοκινήτου τῆς ψυχῆς.
Ἐν δὲ τοῖς εἰς Ἀλκιβιάδην, Ἐκ τῶν τοῦ Θεοῦ, φη-
σὶν, ἐρωτήσεων ἀνακύπτειν ὡς καθ' ἀρεσιν οἱ βίοι
καὶ οὐ κατηναγκασμένοι. Φησὶ γὰρ τί βούλει. Οὕτω Β

δὴ καὶ ἐν Πολιτείᾳ, Αἰτία ἐλομένου Θεὸς ἀναίτιος·
καὶ αὖθις, Ὑμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθαι, οὐχ ὁμᾶς
δαίμων λήξεται· ἐν ἡμῖν γὰρ ἔστιν ἐλέσθαι τοιόνδε
βίον· ἐλομένους δὲ πράττειν τὰ ἐπόμενα τῷ βίῳ οὐκ
ἐν ἡμῖν, ἀλλ' ἀναγκαίως. Οἶδας δὲ γε καὶ Πρόκλον
ἀναγκαίως τὰ ἐνδεχόμενα τὸν Θεὸν εἰδέναι φάσκον-
τα ἐν τῇ Θεολογικῇ αὐτοῦ στοιχειώσει, κάντεῦθεν
συγχωροῦντα τὸ ἐνδεχόμενον, Ἀμμώνιον τε τοῖς
αὐτοῖς ῥήμασιν ὡς ἀπὸ λημμάτων λαμβλιχίων χρώμε-
νον, ἐν οἷς Ἀριστοτέλην περὶ τοῦ ἐνδεχομένου ἐν τῷ
περὶ ἐρμηνείας ἐρμηνεύει. Οὓς τοιούτους καὶ τοσοῦ-
τους ἀνδρας ὄντας εὐχερῶς ἀπώσασθαι οὐ πάνυ τοι
ῥάδιον. Εἴ τοι νῦν πρὸς ταῦτα ἐπιδοκιμάσειας οὐ
τὸν πόνον, ἀλλὰ τὴν ἐσομένην τοῖς ἐντευξομένοις
ὠφέλειαν λογιζάμενος χαριῇ τέ μοι τὰ μέγιστα καὶ
μεγάλων ἀποριῶν ἀπαλλάξεις.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΓΕΜΙΣΤΟΥ ΠΡΟΣ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΑ

Περὶ τοῦ Δημιουργοῦ τοῦ οὐρανοῦ,

Θὴ πάντα οἶεσθαι χρὴ τοὺς ἀνδρας τούτους οὓς
καταλέγεις ἀλλήλοις συμφωνεῖν, ἀλλὰ τὰ μὲν μείζω
καὶ κυριώτερα ἀλλήλοις συνάδειν, ἔστι μέντοι περὶ
ἃ καὶ διαφωνεῖν. Αὐτίκα δὲ πλάτων προσεχῆ τοῦδε
τοῦ οὐρανοῦ τίθεται δημιουργὸν Πρόκλος μὲν τὰ
Πλάτωνος δόγματα ἐς τοὺς Ὀρφεῶς ἔλκων μύθους,
τέταρτον ἀπὸ τοῦ πρώτου τίθεται αἰτίου· Πλωτῖνος
δὲ τρίτον, ἐς τοὺς γε πολλοὺς οὗτος ἀποβλέψας τῶν
ποιητῶν· Ἰουλιανὸς δὲ δεύτερον, παρὰ Μαξίμου
ἴσως οὕτω τοῦτο δεδιδαγμένος. Δοκεῖ δὲ καὶ Πλάτων
οὕτω μᾶλλον ἀξιῶν καὶ οὐκ ἢ Πρόκλος ἢ καὶ Πλω-
τῖνος ἀξιῶσιν ἐξ ὧν ἐν τῇ Ψυχογονίᾳ τὴν ψυχὴν
φησι τῶν νοητῶν αἰεὶ τε ὄντων ὑπὸ τοῦ ἀρίστου
ἀρίστην γαγονένας τῶν γενηθέντων· Πρόκλος δὲ
καὶ τοῦτο διαστρέφει τὸ τῶν νοητῶν αἰεὶ τε ὄν-
των τῷ ἀνωτέρῳ κύκλῳ οὐδὲν τοιαύτης προσθή-
κης δεομένῳ συνάπτων· τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ ἀρίστου
ἐπιθεῖς λείπων τοῦ τινῶν ἀρίστου. Ἐπεὶ τὴν ὕλην
Πρόκλος μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου αἰτίου παράγει·
Πλωτῖνος δὲ ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν πρώτην δευτέρας καὶ
νοητῆς οὐσίας τὴν περὶ δαιμόνων πονηρῶν δόξαν.
Ὅτι μὲν αὐτῶν δῆλοι εἰσὶν οὐ παραδεχόμενοι, ὡσπερ
οὐδὲ Πλάτων· οἱ δὲ τιθέμενοι τῇ δόξῃ παρ' Αἰγυπτίων
εἰς τοῦτο προηγμένοι· οὐ γὰρ τὰ τε μαγικὰ λόγια
τῶν ἀπὸ Ζωροάστρου μάγων, οὓς καὶ Ἰουθαγόρας τε
ἔσπετο καὶ Πλάτων αὐτὸς ταύτην φαίνεται προσέ-
μενης τὴν δόξαν ἐν οἷς φησὶ· Ἡ φύσις οὐ παύσει εἶναι
τοὺς δαίμονας ἀγνοῦς. Ὡς δὲ καὶ τὸν τῆς εἰμαρμί-
νης λόγον οἱ μὲν τούτων τῶν ἀνδρῶν ἀναιροῦσιν, οἱ
δὲ συνιστῶσιν. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἄχρι τούτου.
Περὶ δὲ ὧν διαπορεῖσθαι φῆς, τάδε φαμέν· καὶ πρῶ-
τον περὶ τῶν χωριστῶν νῶν· τούτων γὰρ ἕκαστον
ἐξίσου τῷ ἀνθρώπῳ αἰτίῳ ἐν εἶναι οὐκ ἂν ἀξιῶσειαν
οἱ οὕτω λέγοντες, ἀλλ' ἤδη πεπληθυσμένον τι ἐν.
Τὸν οὖν παράγοντα ἕκαστον αὐτῶν Θεὸν τὸ κρατί-
στον ἕκαστου πεπληθυσμένου ὄντος ἀμέσως, παρά-
γοντα τὸ λοιπὸν, πᾶν δι' αὐτοῦ ἤδη τοῦ κρατίστου
αὐτοῦ παράγει, καὶ οὕτως ἕκαστον αὐτῶν ὑπὸ τε τοῦ

πρώτου αἰτίου παράγεσθαι, καὶ αὐτὸ παράγων
εἶναι, μέρει τὸ λοιπὸν ἑαυτοῦ μέρος παράγοντα,
ὡσπερ πού καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοκίνητον εἶναι μέρος
τὸ λοιπὸν ἑαυτῆς κινουσαν. Σαφέστατα γὰρ ἐν τῇ
ψυχῇ καταφαίνεται ἢ τε βούλησις αὐτῆς καὶ ἡ ὀρμή
ὑπὸ τοῦ φρονούντος αὐτῆς κινούμενα· αὐτὸ δὲ τὸ
φρονοῦν αὐτῆς ὑπὸ τῶν περισταμένων αὐτὴν πραγ-
ματείαν, καὶ οὔτε αὐτοκίνητον οὕτως ἢ ψυχῆ, ὡς
μὴ καὶ ὑπ' ἐτέρου κινεῖσθαι, οὔτε αὐτὸ παράγων,
οὔθ' αὐτὴ οὔτε τῶν ὑπὲρ αὐτὴν νῶν οὐδεὶς, ὡς μὴ
καὶ ὑπ' ἐτέρου παράγεσθαι. Οἱ μὲν οὖν οὕτω λέγοντες
λέγοιεν ἂν τι· οἱ δὲ ἐτέρως λέγοντες οὐποτ' ἂν εἰκός
τι λέγοιεν· οὔτε γὰρ ἂν κινήσειέ ποτέ τι αὐτὸ, μὴ οὐ
πεπληθυσμένον ὄν. Πολὺ δὲ μᾶλλον οὐκ ἂν παραγά-
γοι· διακεκρίσθαι γὰρ δεῖ ὅπως δήποτε καὶ παράγον
παραγοντος, καὶ κινῶν κινούντος, καὶ οὐ χρὴ
κοινὰς ἐνοίας τὰς τοιαύτας τοὺς φάσκοντας σοφοῖς
εἶναι ἀνατρέπειν. Τὸ δὲ πρῶτον οὐκ αὐτὸ παράγω-
γον, ἀλλ' αὐτὸ δι' αὐτὸ ὄν, καὶ ἢ τοῦ φρονούντος
ἡμῶν ἐν τῷ αὐτὸ νοεῖν αὐτοκίνησις τε καὶ ἐς ἑαυτὸ
ἐπιστροφή ὁμώνυμος τις κίνησις. Τὴν δὲ ψυχῆς τε
καὶ τῶν ὑπὲρ αὐτὴν νῶν ἀϊδιότητα οὐκ ἄλλους
οὕτως ἀπὸ τοῦ τε αὐτοκινήτου καὶ αὐτοπαραγωγίου
κατασκευάζειν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀπὸ τῆς τε τοῦ
κυριωτάτου αὐτῶν τῆς οὐσίας ἀμερείας τῆς τε ἀπ'
ἀκινήτου αἰτίας προτεχῶς παραγωγῆς, ἀλλὰ τὸ
καὶ τὸ τε αὐτοκίνητον τὸ τε αὐτοπαραγωγὸν τεκμή-
ρια εἶναι. Δεῖν γὰρ φησὶν ὁ Πρόκλος τῶν τε ἀκι-
νήτων καὶ ἐτεροκινήτων τὸ αὐτοκίνητον μέσον εἶναι,
καὶ τοῦτο εἶναι τὸ τοῖς ἀκινήτοις τὰ ἐτεροκίνητα
συνάπτων, ἀλλὰ καὶ εἰ κινεῖ ἢ καὶ παράγει τι τᾶλλα
τῶν σὺν αὐτῷ πεσομένων, εἴη ἂν πρῶτόν τε τι αὐτῶν
καὶ προῦχον· εἰ δὲ τοιοῦτο καὶ ἀμερές. Καὶ περὶ
μὲν τούτων ἐς τοσοῦτον.

Ἡμῶς τὸ β' ζήτημα.

Περὶ δὲ μεθεχτοῦ καὶ ἀμεθέκτου οὐδὲν κολλᾷ,
του μετέχειν καὶ μετέχεισθαι πλεοναχῶς λεγομένων,